

Jukka Porvarin lämäri yllätti Vladislav Tretjakinkin.

Melkein ihmemies

TEKSTI: RISTO PAKARINEN

KUVAT: ARI LEPISTÖ

Harva muistaa, että Lake Placidin olympiakisojen ihme – Miracle on Ice – eli Yhdysvaltain kultamitali ei suinkaan varmistunut Neuvostoliitto-voitolla. Suomikin piti kaataa. Kun halli ottelun jälkeen meni sekaisin, kentän toisessa päässä kaaosta ihmetteli Jukka Porvari.

MALLASJUOMA PÄÄTTI lanseerata uuden nuorisajuoman 1970-luvulla ja se valitsi uuden tuotteensa – Lätkä! – mannekiiniksi tamperelaisen viiksekkään jääkiekkoilijan, Jukka Porvarin. Lätkälimu oli muuten hyvää ja sitä meni litroittain, mutta vaikka sitä kuinka joi, lämäri ei lähtenyt yhtä napakasti kuin Porvarilla.

Jukka Porvarista tulee ensimmäisenä mieleen kolme asiaa: viikset, poolopaita ja lämäri. Porvari ei ollut värikäs kieputtelija, eikä jakanut maalin takaa lättysyöttöjä. Hän viiletti omaa laitaansa kovaa vauhtia, ja pisti sentterin syötöistä kiekot maaliin.

Esimerkki: 13 pääsarjakauden aikana (SM-sarja, -liiga, NHL ja CHL) hän keräsi vain viidellä kaudella enemmän syöttöpisteitä kuin maaleja.

Ja kun mies oli Lake Placidin olympiakisojen pistepörssissä viides, hänen tehopisteensä olivat 7+4=11. Siis seitsemän maalia, neljä syöttöä.

Porvarin ura oli oikeastaan nelivaiheinen. Ensin tuli läpimurto Tapparassa, sitten vierailu Pohjois-Amerikassa, paluu Suomeen, mutta TPS:ään ja sitten muutaman vuoden kestänyt jäähdyttelyaika TuTo:ssa ja K-67:ssä.

1970-luvulla jääkiekkoa seuranneet yhdistävät Porvarin varmaankin voimakaimmin Tapparaan – olihan hän voitotamassa 3 kultaa ja 3 hopeaa 7 kaudessa – mutta 1980-luvulla mukaan tulleille hän on Tepsiläinen.

Porvarin ura käynnistyi kuitenkin Hämeenlinnasta.

JUKKA PORVARI SYNTYI Tampereella, mutta muutti muutaman vuoden ikäisenä Hämeenlinnaan, jossa oli tuolloin kaksi merkittävää urheiluseuraa – HPK ja Tarmo.

Porvarista tuli tarmolainen, koska kaveritkin olivat.

»Liityin seuraan varmaankin E-juniorina, eihän silloin pienempiä junioreita ollutkaan, eikä kaupunginosamalleja. Sitä vaan pelailtiin kaikenlaisia pelejä kavereiden kanssa, kesäisin jalkapalloa«, Porvari muistelee.

Kosketus huippukiekkoiluun tuli kuitenkin jo koulussa.

»Sain oppikoulussa opettajakseni Eero »Luiro« Salisman, joka oli Tarmon ja HPK:n entisiä maajoukkuepelaajia. Hän oli tietenkin innokas urheilumies, ja ennen kaikkea hurjan hyvä voimistelija,« hän sanoo.

Hämeenlinnan Tarmon riveissä Porvari kiersi eteläistä Hämettä jalkapallon ja jääkiekon puitteissa. Tampere oli jääkiekossa oma alueensa, koska se oli muuta maata selvästi edellä ja oli suomalaisen jääkiekon keskus. Sinne tarmolaiset pääsivät pelaamaan vasta, jos menestystä tuli riittävästi.

Kun sitä tuli riittävästi.

»Tampere oli Suomen jääkiekon mahtialue, olihan siellä ollut tekojääkin jo pitkään. Esimerkiksi Rinkelinmäelle saatiin tekojää suunnilleen minun aikoihini«, Porvari sanoo.

Samassa Tarmon joukkueessa pelasi muitakin tulevien vuosien liigapelureita: Olavi Niemenranta, Tuomo Martin ja Reijo Marjamaa.

Peli kulki, kaveritkin pelasivat jääkiekkoa, joten Jukka Porvarin ura jatkui Tarmossa kaudesta toiseen. Vuonna 1973 hän oli mukana nuorten maajoukkueessa, joka osallistui epäviralliseen MM-turnaukseen Neuvostoliitossa.

Suomi menestyi hyvin ja joukkueella oli tuomisinaan Suomen jääkiekkohistorian ensimmäinen MM-mitali, hopeaa.

Tai oikeastaan, ei ollut. Koska turnaus

oli epävirallinen, mitään mitaleita ei jaettu, vaan Jääkiekkoliitto teetti pelaajille omat mitalit kotimaassa. Epävirallisuus ei kuitenkaan poista maineteon suuruutta.

Samassa maajoukkueessa pelasivat myös Tapparan nuoret Antero »Aku« Lehtonen ja Lasse Litma. Tappara oli saanut samoihin aikoihin myös uuden omistajan, Mikko J. Westerbergin, joka teki joukkueen pelaajista puoliammattilaisia ja alkoi maksaa heille pelaamisesta palkkaa. Verokirjalla.

Westerberg huomasi nuorten maajoukkueessa lupaavan hämeenlinnalaiskaverin ja houkutteli hänet Tampereelle, Tapparan A-junioreihin.

»Niin, minä olen syntynyt Tampereella ja muuttanut ihan pienenä Hämeenlinnaan ja käynyt koulut siellä. Tampereelle muutin lukion viimeisellä luokalla. Kirjoitin ylioppilaaksi Tampereella, ja kävin siellä kaupaopistot ja muut«, Porvari sanoo.

A-junioritelluita ei miehen tilastoissa kuitenkaan näy.

»Enhän minä pelannut yhtään A-junioritelluita Tapparassa, vaan pääsin suoraan SM-sarjajoukkueeseen. Sehän oli SM-sarja silloin, SM-liiga aloitti vasta seuraavalla kaudella, 1975–76,« Porvari sanoo.

Nuorta miestä ei kuitenkaan hirvittänyt muuttaa kotoa vieraalle paikkakunnalle. Jääkiekon vetovoima oli suuri, sillä Porvari päätti muuttaa Tampereelle, vaikka koulu oli vielä kesken. Se piti käydä Tampereella loppuun.

»Olihan se nuorelle ojalle vähän ihmeellistä, sillä Hämeenlinna oli kuitenkin Tamperetta pienempi, varsinkin jääkiekkolullisesti. Onneksi joukkueessa oli muutama tuttu pelaaja ja kun olin vielä koulussa samalla luokalla Lehtosen Akun ja Litman

Lassen kanssa, niin sopeutuminen helpottui. Kyllä opettajat välillä huomauttivat meille, että oli vähän väsyneen näköistä porukkaa pulpetissa. SM-sarjajoukkueet harjoittelivat ja pelasivat kuitenkin aika paljon«, hän jatkaa.

1970-LUKU OLI siis puolivälissä. Suomi oli järjestänyt MM-kisat edellisenä keväänä, mutta niihin kotikisoihin Porvari ei ehtinyt. Vuoden 1982 kisojen aikaan hän pelasi Pohjois-Amerikassa ja 1991 ura oli jo jäähdyttelyvaiheessa.

Keväällä 1974 Kalevi Numminen oli johdattanut valmentamansa Tapparan SM-sarjassa hopealle, sitä edellisenä keväänä joukkue oli saanut pronssia. Keväällä 1975 Nummisen mestaruusprojekti pääsi maaliinsa.

»Se oli siis mestaruussarjan viimeinen vuosi, eikä silloin pelattu pudotuspelejä, vaan yksinkertaisesti sarjasytemillä. Me hävisimme koko kaudella vain kolme ottelua ja Tapparan mestaruus ratkesi jo monta kuukautta ennen sarjan päätöstä«, Porvasi muistelee.

Mestaruuden aikainen varmistuminen sai tapparalaiset nauttimaan tilanteesta täysin rinnoin.

»Meillä luki bussin kyljessäkin isolla, että »Mestarit tulevat«! Nummisen »Kallu« sai siinä kai vähän moitteitakin kiekkoimisiltä. Ylimielisyydestä. »Kallu« nimittäin peluutti joissakin otteluissa pakkeja hyökkääjinä ja hyökkääjiä pakkeina – ja silti me voitimme«, Porvari muistelee.

Muisto saa miehen nauramaan.

»Oli se aika koomisen näköstä, kun esimerkiksi pitkä Perttulan Ville – joka muuten oli yliopiston professori – pelasi hyökkääjänä, kun ei hänellä ollut aavistustakaan hyökkääjän tehtävistä«, hän sanoo.

Nuori Jukka Porvari pelasi mestarijoukkueen kakkosketjussa. Ykkösketjun muodostivat Pertti »Mussu« Ansakorpi ja Pertti »Komu« Koivulahti. Kakkosketjussa pelasivat Porvarin lisäksi Oiva »Oippa« Oijennus ja »Aku« Lehtonen. Kolmantena Numminen passitti jälle ketjun Martti »Mara« Jarkko – Mikko »Mikki« Leinonen – Jukka »Manu« Alkula.

»Kallullahan« oli sellainen tapa, että se peluutti »Maran« ketjua kolmosketjuna, vaikka se oli meidän tehokkain ketjumme. Sillä tavalla se pääsi pelaamaan vastustajan heikointa ketjua vastaan. Paitsi sitten, kun vastustajat tajusivat sen ja rupesivat vaihtamaan omia parhaitaan niitä vastaan. Kyllä se silti aiheutti naapurille aina vaikeuksia«, Porvari sanoo.

Itse hän teki 26 ottelussa 7 maalia ja antoi 9 syöttöä. Jäähylly herrasmiespelaaja kävi kerran.

Seuraavalla kaudella Porvari oli Koivulahden ja Ansakorven rinnalla ykkösketjussa, kakkosketjuna pelasi Lehtonen-Oijennus-Keijo Männistö.

Kalevi Numminen oli saanut tehdä rauhassa töitä muutaman kauden ja Tapparassakin oli juuri ruvettu harjoittelemaan kunnolla. Hämeenlinnasta Tampereelle muuttaneelle Porvarille ero oli suuri

– pääasiassa puitteissa. Harjoittelemaan hän oli tottunut jo Hämeenlinnassa. Siitä oli SM-sarjassa hyötyä – mutta lenkkipolun tuttuudesta oli kerran haittaakin.

»Kesäisin olin harjoitellut muutaman kaverin kanssa kovaa jo ennenkin. Jostain syystä se kiinnosti«, Porvari sanoo. »Olen aina ollut hyvin kevytrakenteinen eikä juokseminen ole koskaan ollut vaikeaa. Vielä pari vuotta ennen Tampereella muuttoani, 1972–73, olin mukana maastajuoksukisassakin. Tarmohan oli yleisseura. Jäin kakkoseksi, kun ne tiennyt missä maali oli. Johdin kisaa ja juoksin sinne, missä maali oli aina ennenkin lenkeillämme. Katsoin taaksepäin ja huomasin, että toisena tullut kaveri kääntyi toiseen suuntaan«.

»Harva jääkiekkoilija pitää juoksemista. Tapparassakin meillä oli se »kuusiketju«*, jossa olivat ainakin Jarkon »Mara« ja Leppäsen Antti. He menivät lenkillä sateensuojaan kuusen alle. Valmentaja kyllä ihmetteli, kuinka he olivat niin kuivia«, Porvari kertoo ja nauraa. *)

Tappara voitti siis mestaruuden 1975. Porvarille mestaruus oli ensimmäinen. Kolmannella Tapparann kaudellaan Porvari teki ennätyspisteensä 17+16=33 ja voitti toisen Suomen mestaruutensa. Yllättäen jäähyjäkin tuli peräti kymmenen. Hyvästä kaudesta

* Hockey, kesä 2004, »Tapparann Miäs«:

» Myöhemmin, kun Rauno Korpi tuli valmentajaksi, niin minulle oli kova järkytys, kun »Rane« juoksi mukana. Enää en pystynyt lintsamaan«, [Pekka] Marjamäki sanoo ja nauraa päälle. »Minä olin »kuusiketjunken« jäsen. Nimi tuli siitä, kun kerran olimme kiertämässä Alasenjärveä ja alkoi sataa. Minä, Keijo Männistö, Pertti Koivulahti ja pari muuta jäimme kuusen alle odottelemaan sateen loppumista. Odotimme siinä, kunnes muu ryhmä oli kiertänyt järven ja liityimme sitten joukkoon. Joku tietenkin käräytti meidät ja meistä tuli »kuusiketju«, hän sanoo.

mies palkittiin paikalla MM-kisakoneessa. »Voi olla, että olin mukana myös 1976 Izvestija-turnauksen joukkueessa, mutta ensimmäisen MM-kisani pelasin Wienissä 1977. Lasse Heikkilä oli maajoukkueen valmentajana, Alpo Suhonen oli kakkosena ja sitten siellä oli managerimaisesti mukana Ilveksen organisaatiosta Matti Suonpää. En tiedä, mitä siellä tapahtui, mutta hän lähti kotiin kesken turnauksen. Eipä ollut tulokkaan häppöinen,« Porvari sanoo.

Kanada oli boikotoinut MM-kisoja vuodesta 1971 vastalauseena ... Wien 1977 muistetaan Kanadan paluusta MM-areenalle – vaikka leijonapaidan uusi leijona Suomessa suuri uutinen olikin. Kanada marssitti Wieniin nimekkään joukkueen, jonka suurin tähti oli legendaarinen Phil Esposito. Pelillisesti parasta osaamistaan esitti kuitenkin vanterra Marcel Dionne.

»Neuvostoliitto oli siihen aikaan niin ylivoimainen, ei meillä ollut sen kummempia tavoitteita. Joskus yritettiin kaataa joku iso maa. Yleensä lähdettiin häviämään kunniakkaasti. Muistan kuitenkin elävästi, kuinka Esposito ja muut heittivät kypäränsä kansainvälisen kiekkoliiton vip-aitioon. »Espolla« oli sellainen pieni, vanha Jofa. NHL:ssä sai silloin pelata ilman kypärää, eikä hän halunnut itseään kahlittavan Euroopassakaan,« Porvari sanoo.

»Minä en tiennyt siihen aikaan NHL:stä mitään. Tiesin joitakin nimiä muiden pelaajien kertomuksista, mutta eihän NHL-otte-luita silloin tullut televisiosta,« hän sanoo.

Suomi oli Wienissä viides – kuten tavalista – ja Porvari palasi Itävallasta takaisin Suomeen ja työpaikalleen Montrealin mailatehtaalle, jossa hän vastasi ulkomaisten pelaajien mailahankinnoista.

NHL-pelaajat tulivat kuitenkin Porvaril-

lekin seuraavana vuonna tutummiksi, paitsi Prahän MM-kisoissa – jossa Suomi voitti Kanadan ja hävisi Neuvostoliitolle kunniakkaasti 6-3 – myös syksyn harjoitusleirillä Montrealissa.

NHL:N VARAUSSYSTEEMI salli tuolloin yli kaksikymppisten eurooppalaispelaajien siirtymisen Pohjois-Amerikkaan vapaina agenteina, eikä Porvariakaan koskaan varattu NHL:ään. Mutta kun puhelin soi, ja kutsu kävi, hän päätti lähteä katsomaan, miten äijän kävisi.

»Minulle soitti joku mies Montrealista ja sanoi, että nyt olis mahdollisuus tulla. En ottanut sitä ihan tosisaan aluksi, mutta kun kaveri järjesti lentoliput niin lähdin, ja olihan hän vastassakin. En ollut koskaan nähnytäkään miestä ennen Montrealiin laskeutumista,« Porvari kertoo.

Tarmon mies oli kaukana Rinkelimäeltä. Salaperäinen mies oli järjestänyt Porvarille paikan NHL-joukkueen leiriltä, eikä edes minkä tahansa joukkueen, vaan Montreal Canadiensin.

Canadiens oli vuonna 1978 keskellä neljän Stanley Cupin voittoputkeaan ja sen tähtiä olivat Larry Robinson, Ken Dryden, Guy Lafleur, Bob Gainey, Yvan Cournoyer.

»Tulihan siellä kaiken maailman äijää vastaan. Minä olin leirin ainoa eurooppalaispelaaja,« Porvari sanoo. »Kohtelu oli aika tylyä, ja ranskan kielikin vaikeata, mutta onneksi vieruskaverikseni sattui Bob Gainey. Hän oli mukava kaveri.«

Mutta, jos ihmetteli Porvari NHL-ympyröitä, niin kyllä Canadiensinkin organisaatiossa ihmeteltiin kaukaa Suomesta tullutta pelaajaa. Ja etenkin miehen mailloja.

»Huoltajat ja pelaajat ihmettelivät, kun minulla luki mailoissa »Montreal.«

Niillähän me pelasimme Tapparassa. He kyselivät, että olinko itse tehnyt mailat leiriä varten«, Porvari sanoo nauraan.

Porvari oli tapansa mukaan hyvässä kunnossa jo kauden alussa, joten hän lähti siinä mielessä luottavaisin mielin leirille. Hänellä ei myöskään ollut suuria paineita, sillä hän oli jo etukäteen päättänyt palaavansa takaisin Suomeen. NHL:ään siirtyminen olisi nimittäin samalla vienyt häneltä amatöörioikeudet – ja mahdollisuuden edustaa Suomea Lake Placidin olympialaisissa.

»Pelasin ensimmäistä kertaa niin pienessä kaukalossa. Kaukalo oli pieni, mutta halli iso«, Porvari muistelee. »Ensimmäistä kertaa urallani minulla oli merkattu paikka pukuhuoneessa. Olihan se hienoa, vaikka se varmaan olikin vain tussilla kirjoitettu valkoiseen erkkään«.

Kun lääkärintarkastus oli selvitetty – »se oli kuin armeijan kutsunnoissa, jonossa mentiin pyyheliina lanteilla« – piti vain napsauttaa kypärä kiinni ja painella kaukaloon.

»Siellä ei periaatteessa paljoakaan harjoiteltu. Pari hassua kiertoharjoitusta ja luistelua, mutta pääasiassa siellä pelattiin. Se oli tietenkin sitä karsinta-aikaa, eikä kuvioiden viilailuun haaskattu aikaa«, Porvari sanoo.

»Punaiset vastaan valkoiset, ja joka aamu sai seinältä lukea, minkävärisen paidan sai laittaa päälle«, hän kertoo.

Canadiensin leirin ainoa eurooppalaispelaaja taisteli itselleen uuden pelipaidan päivän toisensa jälkeen, vaikka karsinta oli kovaa ja pelaajia paljon. Porvarin mukaan hän ei olisi edes huomannut, vaikka kymmenenkin pelaajaa olisi saateltu kotimatkalle heti ensimmäisen päivän jälkeen. Varsinkin, kun ketjukaverit vaihtuivat koko ajan.

Vaikka Porvari olisi saanutkin sopimuksen, hän pysyi alkuperäisessä suunnitel-

massaan ja palasi Tampereelle, kun Canadiens lähti pelaamaan harjoitusotteluita vieraspaikkakunnille.

TAPPARA JYRÄSI KEVÄÄLLÄ loppuotteluun ja Porvari teki runkosarjassa taas uuden piste-ennätöksensä, 20+22=42. Sillä kaudella hän keräsi myös itselleen valtavan määrän jäähyjä, 38 minuuttia.

»Ehkä se tarttui Pohjois-Amerikasta«, Porvari sanoo ja nauraa.

Tapparan ja Ässien loppuottelusarjasta tuli kiihkeä. Tappara mursi Ässien kotiedun voittamalla ensimmäisen ottelun 6-3. Jukka Porvari ratkaisi toisen ottelun jatkoajalla ja mestaruus oli katkolla jo kolmannessa ottelussa, Porissa. Sen Tappara voitti selvästi, 5-2, ja pudotuspelien paras maalintekijä, Jukka Porvari, pääsi juhlimaan kolmatta mestaruuttaan viiden vuoden sisällä.

»Ratkaisevaan otteluun oli varmaan myyty lippuja moneen kertaan, kun ihmisiä istui tulostaulun päälläkin. Palokunta alkoi olla huolissaan tilanteesta«, Porvari muistelee.

Sitten edessä oli jälleen matka MM-kisoihin. Nyt Moskovaan. Suomen kisat menivät jälleen alemmassa loppusarjassa. Jukka Porvari oli joukkueen paras maalintekijä ja pistepörssin kakkonen, edellään vanha tuttu, »Aku« Lehtonen.

UUDEKKAUEN HELMIKUUNSA pelattiin turnaus, jota Jukka Porvari oli odottanut pitkään. Lake Placidin olympialaiset.

Yhdysvallat oli valmistautunut turnaukseen syyskuusta saakka. Herb Brooks oli kasannut yliopistopojista joukkueen jo alkukaudesta ja kiertänyt heidän kanssaan Euroopassakin pelaamassa.

Kalevi Numminenkin järjesti joukkueelleen useamman harjoitusleirin kauden aika-

»Minä en tiennyt siihen aikaan NHL:stä mitään. Tiesin joitakin nimiä muiden pelaajien kertomuksista, mutta eihän NHL-otteluita silloin tullut televisiosta.«

na, ja itse turnaukseen joukkue valmistautui niin hyvin kuin mahdollista.

»Matkustimme Pohjois-Amerikkaan hyvissä ajoin ja pelasimme harjoitusotteluita NHL:n farmijoukkueita vastaan. Moni oli ensimmäistä kertaa Atlantin takana ja aikaeroonkin piti totutella«, Porvari sanoo.

Suomen olympiajoukkue majoitettiin vastavalmistuneeseen vankilaan, joka odotelti asiakkaitaan saapuviksi heti kisojen jälkeen. Porvari asui samassa sellissä Timo Suden kanssa, seinänaapurinaan Juha Mieto. Yksinään asunut Mieto ja kiekkoilijat jakoivat saman ikkunan, jonka siis halkaisi seinä. Koska Mieto oli Suomen suuria mitalitoiveita, olympiajoukkueen johto kävi huomauttamassa Porvarille ja Sudelle, että Mieto tarvitsi keskittymisrauhan.

»Eihän me oikein uskallettu puhuakaan, mutta heräsimme yöllä kovaan ähinään ja puhinaan. Seuraavana aamuna näimme Miedon tyynyn aivan palasina. Ei ollut varmaan löytynyt hyvää nukkuma-asentoa ja mies oli pistänyt tyynyt murusiksi«, Porvari muistelee vieläkin huvittuneena. (Mieto hävisi 15 kilometrin kultamitalin sadasosalta Thomas Wassbergille).

Suomen kiekkoturnaus lähti nihkeästi käyntiin Puola-tappiolla. Kun Suomi voitti odotetusti Japanin ja Hollannin, hävisi odotetusti Neuvostoliitolle ja voitti yllättäen Kanadan, sille aukesi paikka mitalisarjassa.

Jukka Porvarin peli kulki ja mies heilutti maaliverkkoa etenkin kovia maita vastaan: Ruotsi-tasapelissä sekä USA- ja Neuvostoliitto –tappio-otteluissa.

»En minä kyllä muista kunnolla muita kuin ne maalit Neuvostoliittoa vastaan. Harvoin sitä pääsi Tretjakille tekemään kahta maalia samassa ottelussa. Siis ei koskaan muulloin«, hän sanoo.

Toinen maaleista oli Jukka Porvaria parhaimmillaan ja tyypillisimmillään. Vahva nousu vasemmalta laidalta, maila pystyyn siniviivalla ja kova lämäri Tretjakin jalkojen välistä maaliin. Jälkeenpäin Porvari totesi tienneen Tretjakin tulevan vastaan haarat levällään.

Toisen maalinsa Porvari pääsi tekemään takakulmalta Seppo Suoraniemen syötöstä.

Yhdysvallat oli voittanut Neuvostoliiton 4-3 ja »Miracle on ice« –legenda oli syntymässä. Suomi oli tekemässä omaa ihmettään, sillä ennen viimeistä kierrosta sarjataulukko näytti tältä:

USA, 3 pistettä, maaliero +1
Neuvostoliitto, 2 pistettä, maaliero +1
Ruotsi, 2 pistettä, maaliero 0
Suomi, 1 piste, maaliero -2

24. helmikuuta olisi voinut olla historiallinen päivä, sillä Suomi olisi varmistanut historiansa ensimmäisen arvokisamitalin

Turkuun asettunut Jukka Porvari pelaa TPS:n veteraaneissa, golfaa ja matkustelee formulakisoissa.

voitolla Yhdysvalloista. Periaatteessa Suomella oli mahdollisuus voittaa kultaakin, mutta siihen olisi vaadittu yli neljän maalin voitto Yhdysvalloista ja Neuvostoliiton ja Ruotsin tasapeli.

Suomi johti ottelua kahden erän jälkeen 2-1, maalintekijöinä Mikko Leinonen ja Jukka Porvari. Mitali, pronssi, oli 20 minuutin päässä.

Yhdysvallat, kuuluisat yliopistopojat, käänsivät ottelun väkisin 4-2 -voitoksi ja heidän unelmansa toteutui. Suomen mitalijahti jatkui vielä melkein kymmenen vuotta.

Summerin soidessa Lake Placidin hallissa syntyi kaaos.

»Levon »Pratu« oli loukkaantunut ja koska minä olin siihen saakka ollut varakapteeni, minusta tehtiin siihen matsiin kapteeni. Ennen peliä hoidettiin vielä viralliset seremoniat, mutta pelin jälkeen ei paljon kätelty, kun vastustajan äijät olivat kasassa kaukalon toisessa päässä«, Porvari muistelee.

Porvarin kisat menivät loistavasti ja pistepörssi näytti turnauksen jälkeen komealta:

1. Milan Novy, Tshekkoslovakia 7+8=15
2. Peter Stastny, Tshekkoslovakia 7+7=14
3. Jaroslav Pouzar, Tshekkoslovakia, 8+5=13
4. Aleksander Golikov, Neuvostoliitto, 7+6=13
5. Jukka Porvari, Suomi, 7+4=11
6. Boris Mihailov, Neuvostoliitto 6+5=11
7. Vladimir Krutov, Neuvostoliitto, 6+5=11
8. Sergei Makarov, Neuvostoliitto 5+6=11
9. Marian Stastny, Tshekkoslovakia, 5+6=11
10. Mark Johnson, Yhdysvallat 5+6=11

Montrealin leirin järjestänyt mies – »joku Lenny McCann tai jotain« – oli paikalla Lake Placidissa ja keskusteli Porvarinkin kanssa, vaikka miehillä ei keskinäistä sopimusta ollutkaan.

»Pari kolme muutakin otti yhteyttä, mutta NHL-siirto tuli ajankohtaiseksi vasta Ruotsin MM-kisojen jälkeen 1981«, Porvari kertoo.

»En enää muista, mitä kautta se Colorado Rockiesin tarjous tuli. No, »Vellu« Ketola ja Levo lähtivät samaan joukkueeseen, vaikka en sitä tiennytäkään sopimusta tehdessäni«.

Tappara ei tietenkään olisi halunnut päästää luotettavaa maalintekijää pois, mutta NHL:n houkutusia oli vaikea vastustaa. Porvarinkaan.

»Pitihän minun käydä katsomassa. Jo se kahden vuoden sopimus tuntui aika pitkältä, koska amerikkalainen elämäntyyli ei houkutellut ollenkaan. Sain onneksi yhden suunnan sopimuksen. Se oli minulle enemmän tutkimusmatka«, hän kertoo.

Vielä 1981 suomalaisjääkiekkoilijatkin »rupesivat ammattilaisiksi« vasta ulkomaille siirtyessään. Porvarikin keskittyi ainoastaan jääkiekkoon ensimmäisen kerran urallaan vasta Coloradossa.

»Oli se aika ihmeellistä. Ei se aktiivinen

työaika siellä pitkä ollut, mutta jäähallilla vietettiin enemmän aikaa, oltiin kylpyammeessa ja poljettiin kuntopyörällä. Suomalaiselle se tuntui vähän teatterilta, mutta se oli heidän tyyliinsä«, hän sanoo.

Porvari oli tottunut kovaan harjoitteluun. Olihan hänellä Jyväskylän yliopiston testien mukana ollut maajoukkueen paras hapenottokyky. Voisi kuvitella, että Porvari olisi nauttinut ammattilaisuudesta.

»Harjoitteluni varmaankin pikemminkin väheni, eihän siellä ehtinyt harjoittelemaan kun peleja ja matkoja oli paljon. Denveristä oli aina parin tunnin lentomatka edessä«, hän sanoo.

»Siellä oli kaikenlaista porukkaa, mutta Lanny McDonald on varmaan porukan kuuluisin. Vaikka ... oli siellä maalissa sellainen kuulemma huippukaveri, jota minä en kyllä tuntenut. Glenn »Chico« Resch«, Porvari sanoo.

Nyt Rockiesin kokoonpanoa katsellessa, listalta löytyy tuttuja kiekkonimiä. Samassa joukkueessa pelasivat esimerkiksi Vancouver Canucksin nykyinen varoitimitusjohtaja Steve Tambellini, Colorado Avalanchen nykyinen päävalmentaja Joel Quenneville ja Lake Placidissa Yhdysvaltojen kakkosmaalivahtina ollut Steve Janaszak.

Suomalaiskolmikko pelasi Denverissä vaihtelevalla menestyksellä. Ketola ja Porvari saivat pelata samassa ketjussakin, mutta yllättäen kolmikon tehokkain olikin puolustaja Levo.

Porvari ehti tehdä avauskaudellaan kaksi maalia, historiallinen ensimmäinen upposi Vancouverin verkkoon. Muuten Porvarin kausi meni pilalle jalkavamman vuoksi.

Rockiesin numero 11 oli viilettänyt tut-

Pistepörssi näytti turnauksen jälkeen komealta: 1. Milan Novy, 2. Peter Stastny, 3. Jaroslav Pouzar, 4. Aleksander Golikov, 5. Jukka Porvari, Suomi, 7+4=11

tuun tapaansa Minnesotassa kohti päätyä, kun hän törmäsi vastustajan puolustajaa ja väänsi jalkansa niin pahasti, että nilkka murtui.

»Siksi pelasinkin kaksi peliä farmijoukkueessa. Menin sinne kokeilemaan jalan kuntoa ja toipumaan«, Porvari sanoo.

Jos Porvari oli jo NHL:ään mennessään ollut hieman epävarma, niin ensimmäisen kauden jälkeen hän oli jo päättänyt purkaa sopimuksensa ja palata Suomeen. Hän ei viihtynyt kapeissa kaukaloissa, joissa ei saanut pelata niin kuin hän oli tottunut pelaamaan.

»Levon Praturkin, joka oli hyvä puolustaja, osasi ampua ja avata, joutui sellaisiin harjoituksiin, että pakit olivat päädyssä ja roiskivat sieltä kiekkoa keskialueelle. Tai pleksin kautta kiekko pois«, Porvari sanoo ja jatkaa sitten, »Toisaalta en pärjännyt siinä tyyliissä, toisaalta en tykännytään siitä«.

Porvari ei ollut ainoa, joka ei viihtynyt. Ketola lopetti uransa ja palasi Suomeen, mutta pelasi KalPassa muutaman ottelun. Levo saapui New Jerseyyn muuttaneen joukkueen harjoitusleirille pari kolme viikkoa myöhässä, pelioikeuden menettämisen pelossa. Porvari päätti kuitenkin kunnioittaa sopimustaan, mutta tuli katumapälle kauden puolivälissä.

»Minäkin päätin kuitenkin lähteä muualle ja sain pelata farmissa odottelemassa

tilanteen ratkeamista. Wichita on keskellä ei mitään, ei siellä ollut kuin tuuli, kuten farmijoukkueen nimestäkin huomaa«, Porvari sanoo. »Siellä pääsi kuitenkin puhumaan suomea Jokereissakin pelanneen Tim Burken kanssa«, hän nauraa.

»Lanny McCann«, salaperäinen agentti, ohjasi Porvarin uraa jälleen eteenpäin. Koska Porvari ei halunnut tulla kesken kauden Suomeen, seuraa etsittiin muualta Euroopasta. »McCannilla« oli pelaajia Klagenfurtissa ja sinne Porvarikin lopulta päätyi.

»Se oli hauska vuosi, harmi vain, että mestaruus jäi pisteen päähän. Pelasimme viimeisen ottelun tasan, mutta olisi pitänyt voittaa«, hän sanoo.

PORVARI OLI 28-VUOTIAS ja kun kiekkoura tuohon aikaan yleensä päättyi kolmekymppisenä, hän halusi palata Suomeen valmistelemaan siviiliuraansa. Yllättäen Porvari ei kuitenkaan palannutkaan Tapparaan, vaan miehen SM-liigaura jatkui TPS:ssä.

»Tappara varmaan oli suuttunut lähdöstäni ja kun siellä oli vielä johtokin vaihtunut, emme yksinkertaisesti päässeet sopimuksesta yhteisymmärrykseen. Olin lähdössä Jarkon »Maran« kanssa Iserlohniinkin, mutta sekin tyssäsi sitten. Lopulta menin Tepsiiin«, Porvari sanoo.

TPS oli voittanut SM-liigan historian ensimmäisen mestaruuden, mutta toista

Turussa oltiin saatu odottaa. Porvari oli »Mölli« Keinosen valmentamalle joukkueelle kova vahvistus.

»Mölli« oli erikoinen valmentaja. Sehän oli itseoppinut valmentaja ja aina välillä siltä pääsi erikoisia ohjeita, kuten »kiekoton mies ampuu«, Porvari sanoo ja virnistää.

Ensimmäisellä TPS-kaudellaan Porvari jäi ilman mitalia, mutta toisella, kaudella 1984–85, hän sai kaulaansa hopeamitalin. »Mölli« kasasi samaan ketjuun Porvarin, Jarkon ja Reijo Leppäsen ja tulosta syntyi. Porvari nappasi nimiinsä TPS:n yhden ottelun maaliennätyksen, 5, jonka hän jakaa Antero Lehtosen ja Arto Javanaisen kanssa.

Porvari teki oman piste-ennätyksensä (27+16=43) ja oli ehdolla MM-kisoihinkin. Sarajevon olympialaiset menivät sivu suun, koska ex-ammattilaisia ei vielä kisoihin hyväksytty. Porvarin ohella myös maali-vahti Hannu Kampuri jäi olympialaisista rannalle.

»Myöhemmin oli jo valintakysymyksiä. 1985 olin leirillä ja pelasin harjoitusotteluita, mutta Alpo Suhonen ei lopulta valinnut minua joukkueeseen. Ehkä hän suuttui siitä, että kieltäydyin Izvestija-turnauksesta. Ei sitten tarvinnut lähteä MM-kisoihinkaan«, Porvari muistelee.

Porvari oli siis tehnyt kaudella 1984–85 27 maalia. Kaudella 1985–86 maaleja syntyi vain yhdeksän. Tehopisteet jäivät 17:ään.

»Sillä viimeisellä TPS:n kaudella meillä oli Juhani Tamminen valmentajana, emmekä me löytäneet yhteistä säveltä. Olin muutenkin jo enemmän työkuvioissa mukana«, Porvari sanoo. »Tamminen on raskas persoona, jos häntä pitää joka päivä kuunnella. Ei sitä montaa kuukautta jaksa«.

Porvari päätti lopettaa huippu-uransa. Kun TuTo:sta kyseltiin miehen kiinnostusta

tulla pelaamaan ykkösdivisioonaan – ilman kesäharjoittelua – Porvari lähti mukaan. Toinen TuTo:n kausi oli miehen mukaan »vahinko«. Hänen oli tarkoitus lopettaa jo edellisen kauden jälkeen.

Oli tarkoitus.

Sitten Porvari lähti vielä Jarkon ja Reijo Leppäsen kanssa nostamaan Kiekko-67:ää kakkosdivisioonasta. Porvari teki 30 ottelussa 67 tehopistettä, Jarkko 68 ja Leppänen 87 pistettä.

»Olimmehan me aikamoisia silmätkukuja. Minä ja »Pärre« Leppänen pääsimme vähän helpommalla, mutta »Maralla« oli vaikeuksia, kun kaikki halusivat häneltä kiekon pois. »Mara« joutui kouluttamaan poikia välillä«, Porvari sanoo ja nauraa.

Viimeisellä virallisella kaudellaan Porvari pelasi vain muutaman kotiottelun, ennen kuin siirtyi kokonaan sivuun. Siis sarjaotteluista.

Nyt Porvari tietää, miltä kakkosdivisioonan nuorista pojista silloin tuntui. Hän pelaa nimittäin TPS:n ikämiehissä ja harmittelee juuri veteraani-ikään tulleiden pelaajien vauhtia.

»Onhan se aika hurjaa, kun vielä pari kautta sitten liigaa pelanneet kaverit tulevat samaan kaukaloon. Minä ja »Mara« olemme kuitenkin viisikymppisiä. Tosin, »Marahan« menee samaa vauhtia kuin ennenkin«, Porvari vitsailee.

Niin, kaikki on siltä osin kuin ennenkin: Jarkko syöttää ja Porvari pistää kiekon pussiin. Täydellisestä kiekkotunnelmasta puuttuu vain korillinen Lätkälimua.